

Де е българистиката

Сн. Иван Петров

Худ. оформление: Таня Дечева, Николай Генов

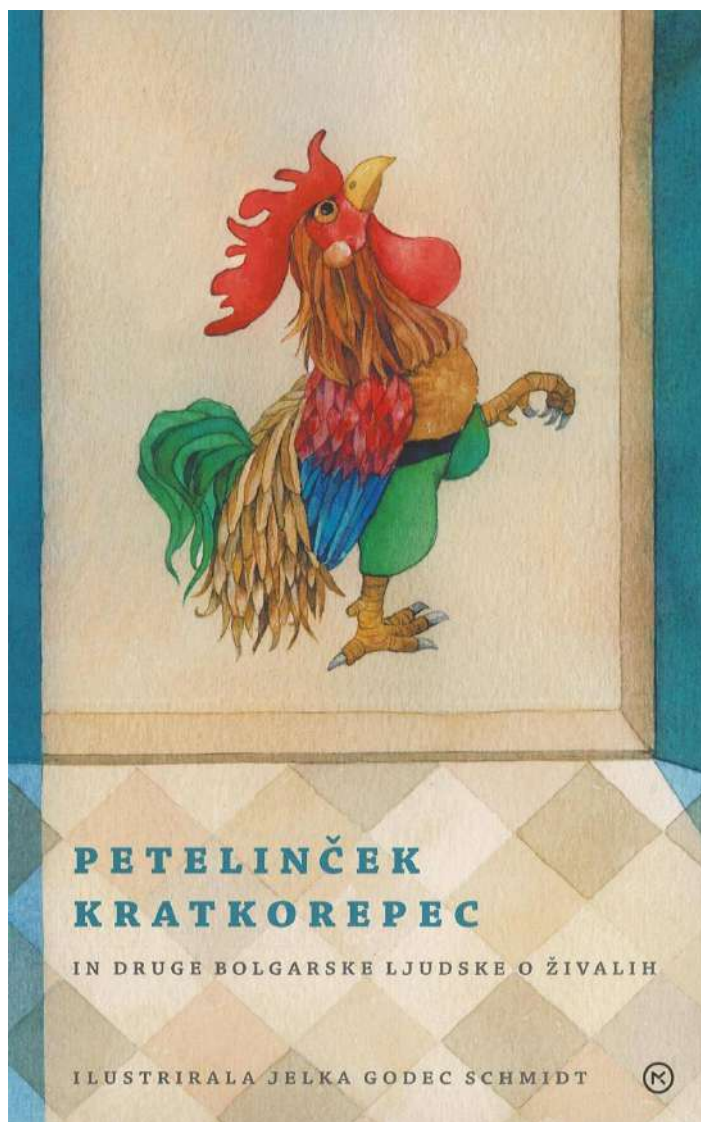
КЪСООПАШАТОТО ПЕТЛЕ И ДРУГИ БЪЛГАРСКИ НАРОДНИ ПРИКАЗКИ ЗА ЖИВОТНИ

Petelinček kratkorepec in druge bolgarske ljudske o živalih

Izbral in spremno besedilo napisal Ljudmil Dimitrov. Uredila Slavica Remškar. Ilustrirala Jelka Godec Schmidt. Ljubljana, Mladinska knjiga 2018, 152 str.

(Късоопашатото петле и други български народни приказки за животни

Съставител и автор на послеслова Людмил Димитров, редактор Славица Ремшкар, художник Йелка Гоец Шмидт. Любляна, „Младинска книга“ 2018, 152 с.)

Книгата е проект на издателство „Младинска книга“ и лектората по български език, литература и култура в Люблянския университет под менторството на проф. д-р Людмил Димитров. Преводачи са студентите Магдалена Цветкова, Юре Генде, Петра Метерц, Матей Тратник, Уршка Видмар, Нина Завашник и Гашпер Зупанчич. Съдържа 25 български анималистични приказки, предназначени за най-малките.

Из бележката на редакторката Славица Ремшкар, озаглавена „Някой друг ще разкаже приказката по различен начин...“:

„Не само късоопашатото петле, но и юначният петел Пешо, гиздавата лисица и лисицата съдийка, нахалният вол и смиреното магаре, врабецът, който е способен на значително повече неща, отколкото ни се струва на пръв поглед, и още десетки други животни живеят в тази книга. Тя ми донесе много щастливи часове. Първоначално в компютъра ми се появиха в насипно състояние куп най-различни български народни приказки за животни. От материала, отразяващ духа на предишни епохи, трябваше да събера книга за съвременното дете. Затова оставих онези истории, които усетих, че сама искам да разкажа, при това искам да ги разкажа точно на някого. От света на селото с домашното огнище, от чекръка и лющенето на фасул, от пастирския или войнишкия огън, около които големи хора са си разказвали притчи и басни, народният разказ намира път към градския хол и детската стая. Някои български от разкошното съставителство на Людмил Димитров тръгнаха по този път, други не се поддадоха. Народният разказ в Словения е невероятно жив през последните десетилетия и обединява широки кръгове от обществото – и във вид на радио и телевизионни предавания, както и на фестивала на сладкодумците „Приказките днес“. А пък книгата, която държим в ръце, излизаща в най-престижната детска поредица „Златната птица“, ни предлага сюжети от не така далечната, не така чужда, но малко позната на словенците България. Както нашите, така и българските зверове понякога се обичат, друг път се карат, безкористно си помагат и настървено си пакостят. Шегуват се и мъдруват. Човекът е или техен съюзник, или благодарно им се отплаща, а често безмилостно ги използва. Някои приказки толкова правдоподобно отразяват социалните взаимоотношения, че изцяло спечелват децата с тяхната наивна вяра за каузата на доброто. Подбирах онези думи, които сама бих изрекла. През цялото време бях в жив контакт с оригинала. Разказах приказките така, както най-добре мога. Друг би им ги разказал различно.“

Из „Кратък послеслов за деца“ от Людмил Димитров:

Мили малки словенски приятели,

В тази книжка ще намерите приказки, които българските деца знаят отдавна и с удоволствие искат да ги споделят с вас. Ще установите колко приличат някои от тях на вече познати ви словенски басни, както и на истории, прочетени в стари, отдавна купени книжки, идващи от по-далечни страни. Това е така, защото приказката като едно любопитно и палаво дете обича да пътува, да се разхожда, да се отбива до съседите и да си играе с техните деца, а после да се върне отново у дома – същата, или малко преобразена, разказваща и някоя нова, неизвестна ѝ преди това случка, която е чула някъде, харесала я е, запомнила я е и трайно я е прибавила към себе си. Не се учудвайте: приказките, както и децата, често си разменят по нещо – децата играчки, приказките – истории. А ето че сега българските деца ви подаряват двайсет и пет от своите приказки, които вашите по-големи приятели Маги, Уршка, Петра, Нина, Матей, Юре и Гашпер преведоха и направиха възможно героите да заговорят на словенски език, за да ги разберете и обикнете. А за да ги „видите“, се погрижи старата ви познайница, илюстраторката Йелка Годец Шмид.

Всъщност това са невероятно интересни, смешни, тъжни, мъдри и поучителни истории, някои разказващи главно за патилата на животните – домашни и диви, други включват и човека, но винаги през погледа на животните: той за тях е страшен, строг, неблагодарен, но често и приятел, без когото не могат; дори спасител – вади глупавия козел от кладенеца, престоял безпомощно три дни в студената вода, излъган от лисицата. Сигурен съм, че ще научите любопитни и полезни неща: защо краката на мравките са криви и защо лисицата не може да живее в мравуняк; защо никога не трябва да прикриваш крадеца, независимо какво ти обещава той в замяна; защо човекът си остава най-силният; как принудата може да те направи богат и щастлив; защо е опасно да искаш повече от това, което имаш и ти е дадено; как, когато търсиш далечното и различното и искаш да избягаш от себе си, попадаш на близкото и познатото и започваш да го цениш още повече; защо, когато твой приятел е в нужда, не трябва да се бавиш да му помогнеш...

Приятно четене!